

І.М. Вигівська, к.е.н., доц.

В.О. Іваненко, к.е.н., доц.

Житомирський державний технологічний університет

Л.Я. Шевченко, ст. викл.

ДВНЗ “Криворізький національний університет”

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОРПОРАЦІЇ У БУХГАЛТЕРСЬКІЙ ЗВІТНОСТІ

Обґрунтовано інформаційне наповнення показників внутрішньої бухгалтерської звітності про ресурсний потенціал корпорації, що дозволяє отримати необхідну інформацію про ресурси корпорації.

Ключові слова: ресурсний потенціал, корпорація, бухгалтерська звітність, внутрішня звітність.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Ефективність управління економікою залежить передусім від якості одержаної інформації, цінність якої визначається придатністю комплексно характеризувати діяльність складних за своєю структурою об'єктів, зокрема корпорацій. Показники, що кількісно характеризують зміни в ресурсному потенціалі корпорації, формуються у звітності, яка узагальнює первісний масив даних про їх господарську діяльність.

Зростання інформаційних запитів користувачів до кількісного та якісного наповнення бухгалтерської звітності, розширення переліку фінансових та нефінансових показників у примітках до річної звітності, зумовлюють необхідність включення до звітності корпорацій не лише облікової інформації, а й нормативної, планової, оціночної, статистичної з високим рівнем аналітичності для можливості прийняття оптимальних рішень користувачами такої інформації. Економічний механізм суспільного відтворення не можливий без повних та достовірних інформаційних потоків, враховуючи той факт, саме вони супроводжують утворення і використання матеріальних, трудових, фінансових, нематеріальних ресурсів. Інформаційні ресурси як результат функціонування системи бухгалтерського обліку, є основним інструментарієм суспільного виробництва та управління як на макро-, так і на мікрорівні.

Бухгалтерська звітність покликана розкривати господарські процеси, які мають місце в господарській діяльності корпорації та задовольняти всі запити учасників даних відносин. З цього приводу, слід зауважити, що бухгалтерська звітність – реальний засіб комунікації, завдяки якому менеджери різних рівнів спілкуються між собою на зрозумілій їм мові, отримують уявлення про місце свого підприємства в системі конкуруючих і партнерських підприємств, правильність вибраного стратегічного курсу і тактичних методів. На жаль, багато управлінських рішень ще приймаються при недостатності або навіть відсутності інформації, на основі інтуїції або накопиченого досвіду.

Вагоме значення в управлінні господарською діяльністю корпорацій має внутрішня бухгалтерська звітність. Внутрішня звітність є підставою прийняття управлінського рішення про витрачання ресурсів корпорації, необхідність оновлення основних фондів, забезпеченість окремими видами ресурсів та ресурсами в цілому (як за бізнес-одиницею, так і по корпорації в цілому), управління витратами окремого учасника групи тощо. Також внутрішня бухгалтерська звітність набуває більшої актуальності в умовах інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи, що вимагає удосконалення інформаційно-комунікаційних зв'язків між комп'ютерно-інформаційними системами учасників групи (об'єднання) та управлінським апаратом (Правління корпорації).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування ринкових відносин та жорстка конкурентна боротьба корпорацій у всіх галузях економічної діяльності обумовили активність наукових досліджень проблем бухгалтерської звітності. Для оцінки сучасного стану наукових досліджень з питань бухгалтерської звітності для цілей управління ресурсним потенціалом корпорації, вважаємо за доцільне проаналізувати результати досліджень вітчизняних та російських вчених, що дозволить виявити проблеми теоретичного та практичного характеру.

Питання бухгалтерської звітності та її значення в розвитку корпоративного сектора економіки досліджено багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, що підтверджується захищеними дисертаціями зі спеціальності “бухгалтерський облік, аналіз та аудит” та багаточисленними працями таких науковців як: О.В. Адамик [1], Л.М. Біла [2], В.П. Бондар [3], Ф.Ф. Бутинець [4], І.В. Буфатіна [5], Д.Г. Буханець [6], В.О. Ганусич [7], О.С. Герасименко [8, 9], І.В. Жиглей [10], Р.О. Костирко [11], О.М. Коробко [12], М.Р. Лучко [13], Я.Р. Мухаммед, Л.П. Нищенко [14, 15], В.П. Онищенко [16], Н.В. Семенишена [17], Г.В. Уманців [18, 19, 20], П.Я. Хомин [21], Л.В. Чижевська [22], Д.А. Янок [23].

Отже, проблеми бухгалтерської звітності піднімаються в контексті удосконалення структури та показників фінансової, зокрема – статистичної звітності, інші ж види звітності залишаються практично

поза увагою науковців. Дослідження питання необхідності розробки внутрішньої бухгалтерської звітності для цілей управління діяльністю суб'єктів господарювання, зумовлено сучасними вимогами ринку. Тому розвиток організаційно-методичних засад складання внутрішньої бухгалтерської звітності про ресурсний потенціал корпорації є актуальною проблемою сучасності, що потребує вивчення та інноваційного підходу до інформаційного забезпечення системи управління.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні інформаційного наповнення показників бухгалтерської звітності про ресурсний потенціал корпорації, а також у визначенні особливостей формування звітної інформації про ресурсний потенціал.

Викладення основного матеріалу дослідження. Бухгалтерський облік є єдиною інформаційною системою, що забезпечує управління інформацією, необхідною для управління та ефективного використання ресурсів, збереження майна власників (учасників корпорації), тому показники бухгалтерської звітності повинні задовольняти потреби різних категорій користувачів щодо ресурсного потенціалу групи підприємств.

Внутрішня бухгалтерська звітність є сукупністю різноманітних фактів про господарське життя суб'єкта господарювання, що повинні реєструватися та оброблятися, для їх перетворення в дані, які в тому чи іншому ступені повинні скоротити або повністю зняти існуючу у користувача до їх отримання невизначеність, розширити розуміння об'єкта корисними для нього даними.

Зазначене вище вказує на роль внутрішньої бухгалтерської звітності в управлінні ресурсним потенціалом корпорації.

Звітність є основним джерелом інформації та відображає результати виробничої, фінансово-господарської діяльності корпорації. Тому вона має відповідати завданням управління сучасним підприємством і, відповідно, задовольняти певні вимоги.

Внутрішня звітність – це комплекс взаємопов'язаних даних і розрахункових показників, що відображають функціонування підприємства як суб'єкта господарської діяльності, згрупованих у цілому по підприємству й у розрізі структурних підрозділів.

Основна мета такої звітності – задоволення інформаційної потреби керівників різних рівнів управління. Виходячи з цього, по відношенню до внутрішньої звітності не можуть бути встановлені загальні правила формування та представлення, застосовані єдині звітні форми. Внутрішня бухгалтерська звітність призначена для використання в управлінні діяльністю корпорацій, при цьому її зміст, періодичність, терміни, форми і порядок складання визначаються самостійно підприємством. У цьому полягає головна відмінність формування такої звітності над фінансовою, складання якої чітко регламентовано.

Запити користувачів звітності різні за складом показників, їх обсягом і змістовним навантаженням. До ключових груп впливу відносяться акціонери і менеджери, безпосередньо визначають напрями розвитку і розширення діяльності корпорації (окремої бізнес-одиниці), що викликає необхідність максимального задоволення їх інформаційних запитів за умови достатності, не порушуючи принцип нейтральності.

Завдання формування внутрішньої звітності в корпораціях орієнтовані на конкретні потреби керівництва та менеджерів, носять граничний характер, а їх зміст специфічний на кожному підприємстві. Але разом з тим, є і цілий ряд завдань, що вирішуються однотипно для учасників об'єднання (корпорації).

Методика складання внутрішньої бухгалтерської звітності корпорації повинна фокусуватися на основних принципах системи бухгалтерського обліку та звітності. Принципи організації внутрішньої звітності визначаються специфікою діяльності корпорації, її галузевою приналежністю, а також особливостями роботи конкретної бізнес-одиниці, структурного підрозділу, центру відповідальності або сегмента діяльності. У цьому випадку важливий принцип відособленості, оскільки при визначенні місць виникнення витрат, розподіл матеріальних, нематеріальних, фінансових і трудових ресурсів відокремлено розглядається не тільки підприємство в цілому, але і його окремі центри відповідальності, центри витрат та місця виникнення витрат.

Для ефективного управління ресурсним потенціалом в цілому та його окремим складовими в умовах інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації (КІСК), та за умов інтеграції комп'ютерної інформаційної системи бухгалтерського обліку, необхідно впорядкувати інформаційні потоки, забезпечивши їх достовірність, своєчасність і відносну повноту. При цьому джерелом агрегованих даних нижнього рівня при формуванні цільових інформаційних потоків є учасники корпорації.

Для розробки технології збору й інтерпретації інформації про ресурсний потенціал необхідно визначити інформаційну одиницю обліку та звітності організації. Лише за таких умов внутрішня звітність є інструментом взаємодії систем бухгалтерського обліку, бюджетування та аналізу, внутрішнього контролю та управління в цілому.

Зауважимо, що для кожного з видів виробництва доцільно використовувати окремі форми управлінської звітності, склад якої має містити:

1) накопичувальні звіти (оперативні) – складаються окремо за видами виробництва, біологічними активами, продукції (групами і видами), структурними підрозділами, центрами відповідальності, сегментами підприємства за короткі проміжки часу (тиждень, місяць тощо);

2) зведені звіти (поточні) – складаються на основі накопичувальних форм звітності та містять систематизовані дані за видами виробництва, об'єктами обліку, про діяльність підрозділів (показники сегмента) на певну дату (місяць, квартал);

3) підсумкові звіти – відображають результати діяльності структурних підрозділів, центрів відповідальності (сегментів) та підприємства в цілому за певний період (квартал, рік).

До внутрішньої управлінської звітності висувають ряд вимог щодо того, якою вона повинна бути:

– оперативною, достатньою і корисною, тобто поданою саме тоді, коли вона необхідна для прийняття конкретних управлінських рішень, і без зайвої інформації, щоб можна було оперативно оцінити її зміст;

– доцільною, точною (достовірною) та об'єктивною (тобто відповідати меті, для якої вона була підготовлена);

– адресною та зрозумілою, тобто конкретний відповідальний менеджер повинен отримувати звітність, що містить ту інформацію, у якій є зацікавленість;

– порівнянною з іншими звітами та аналітичною. Тобто керівник повинен мати можливість проаналізувати звітність, затративши на це мінімум часу.

Внутрішня бухгалтерська звітність про ресурсний потенціал повинна забезпечити отримання оперативних зведених за всіма бізнес-одинацями даних про ресурсовикористання (за видами ресурсів), сприяти виявленню відхилень від планових показників, дозволити провести оцінку недоліків та виявити шляхи їх усунення. Водночас система бухгалтерської звітності повинна бути однаковою (для можливості її зведення), при цьому така звітність може в різних бізнес-одинацях мати різну ступінь аналітичності, що може бути зумовлено потребами управління на мікрорівні діяльності корпорації.

Особливістю внутрішньої бухгалтерської звітності та її основними завданнями є надання оперативної інформації управлінському персоналу корпорації щодо ресурсного потенціалу, його окремих складових. В такій звітності відображається систематизована інформація про ресурсний потенціал як за окремими бізнес-одинацями, так і по корпорації в цілому (щоденно, щотижнево, щомісячно, щоквартально, на вимогу).

Суб'єкти господарювання використовують різні форми звітування. В цілому за джерелами інформації звітність підприємства поділяється на бухгалтерську, фінансову, податкову, статистичну, оперативно-технічну. Інформація з перерахованих вище видів звітності використовується як зовнішніми, так і внутрішніми користувачами. Однак для управління ресурсним потенціалом корпорації безпосередньо потрібна саме внутрішня бухгалтерська звітність, яка має високий рівень деталізації та формується відповідно до різних рівнів управління (вищий, середній, нижчий).

Для вищого рівня управління потрібні узагальнені показники щодо ресурсовикористання, груп ресурсів за станом та рівнем забезпеченості, та загальне значення ресурсного потенціалу корпорації. Проте на нижчих рівнях управління потрібні деталізовані дані, такі, наприклад, як показники матеріальних ресурсів за їх структурними елементами: основні засоби, інші необоротні активи, виробничі запаси, готова продукція і товари, незавершене виробництво тощо. Тому, в першу чергу, потрібно визначити обсяг, зміст, строки подання інформації для користувачів кожного рівня. Важливо розробити систему показників, які залежать від виконавців, за виконання яких вони несуть безпосередню відповідальність.

Чинне законодавство не регулює порядок та інформаційне забезпечення процесу складання внутрішньої бухгалтерської звітності, не встановлює стандартні форми, тобто для кожного суб'єкта господарювання вона є індивідуальною.

Отже, нерозробленість облікового забезпечення процесу аналізу ресурсного потенціалу в умовах створення інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації, унеможливило здійснення контролю за доцільністю та обсягами використання ресурсів, визначення рівня забезпеченості ресурсами та ранжування бізнес-одинаць за рівнем ефективності використання ресурсного потенціалу, викликала необхідність розробки пакету внутрішньої бухгалтерської звітності про ресурсний потенціал корпорації (табл. 1). Вимоги до змісту, порядку розкриття, термінів складання та передачі такої інформації визначені як елементи облікової політики та повинні бути задекларовані у внутрішньому Положенні про ресурсний потенціал корпорації.

Таблиця 1

Розроблені форми внутрішньої бухгалтерської звітності про ресурсний потенціал для впровадження в інтегровану KICK

Форма	Назва	Характеристика
РП-1, РП-1к	Звіт про матеріальні ресурси бізнес-одинаці (корпорації)	Містить аналітичну інформацію про матеріальні ресурси бізнес-одинаці (узагальнену інформацію про відповідний ресурс за всіма учасниками групи)
РП-2, РП-2к	Звіт про нематеріальні ресурси бізнес-одинаці (корпорації)	Містить аналітичну інформацію про нематеріальні ресурси бізнес-одинаці (узагальнену інформацію про відповідний ресурс за всіма учасниками групи)
РП-3, РП-3к	Звіт про фінансові ресурси бізнес-одинаці	Містить аналітичну інформацію про фінансові ресурси бізнес-одинаці (узагальнену інформацію про відповідний ресурс за

	(корпорації)	всіма учасниками групи)
РП-4, РП-4к	Звіт про трудові ресурси бізнес-одиноці (корпорації)	Містить аналітичну інформацію про трудові ресурси бізнес-одиноці (узагальнену інформацію про відповідний ресурс за всіма учасниками групи)
РП-5, РП-5к	Звіт про ресурсний потенціал бізнес-одиноці (корпорації)	Містить інформацію про ресурсний потенціал окремої бізнес-одиноці (узагальнену інформацію про ресурсний потенціал всіх учасників групи, тобто корпорації в цілому)

Звіти РП-1, РП-2, РП-3 та РП-4 представляють інформацію за окремою бізнес-одиноцею в межах підсистем бухгалтерського обліку інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації ("Облік матеріальних ресурсів", "Облік нематеріальних ресурсів", "Облік фінансових ресурсів", "Облік трудових ресурсів". У свою чергу, розроблені форми внутрішньої звітності РП-1к, РП-2к, РП-3к і РП-4к містять зведену інформацію про окрему складову ресурсного потенціалу всіх учасників об'єднання (корпорації).

Звіт про ресурсний потенціал (РП-5, РП-5к) є узагальнюючим підсумковим документом, який містить інформацію про всі складові ресурсного потенціалу бізнес-одиноці/корпорації. Інформація даного звіту призначена для аналізу забезпеченості ресурсами корпорації та ефективності їх використання.

Однак зупинимось більш детально на наповненні звітів, їх інформаційній навантаженості, адресності та необхідності складання. На рисунку 1 схематично зображено порядок формування системи звітності про ресурсний потенціал в умовах інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації.

РП-5к Звіт про ресурсний потенціал корпорації

За складовими ресурсного потенціалу			
Матеріальні ресурси	Нематеріальні ресурси	Трудові ресурси	Фінансові ресурси
РП-1 бізнес-одиноці _{1, 2, ..., n}	РП-2 бізнес-одиноці _{1, 2, ..., n}	РП-3 бізнес-одиноці _{1, 2, ..., n}	РП-4 бізнес-одиноці _{1, 2, ..., n}

Рис. 1. Система звітності про ресурсний потенціал в умовах інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації

Як видно з рисунка 1, формування окремою бізнес-одиноцею звітів за окремим видом ресурсів корпорації дозволяє сформувати Звіт про ресурсний потенціал корпорації, що дозволить забезпечити потреби аналізу складових ресурсного потенціалу для можливості оцінки його стану та ефективності ресурсовикористання.

Отже, розглянемо звіт про матеріальні ресурси бізнес-одиноці (зразок 1). Даний звіт представляє систематизацію інформації про матеріальні ресурси, їх стан та використання за групами "Основні засоби", "Інші оборотні активи", "Виробничі запаси", "МШП та МНМА", "Товари і готова продукція", "Незавершене виробництво". Це дозволяє надати комп'ютерній інформаційній системі аналізу корпорації необхідні дані для аналізу ефективності використання даної складової ресурсного потенціалу. А також даний звіт є основою формування звітів РП-1к та РП-5к.

ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"

Зразок 1

(підприємство, організація)

ЗВІТ ПРО МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ (РП-1)

за _____ року

Найменування показників	№ рядка	Сума, тис. грн.		
		планове значення	звітний період	минулий період
1	2	3	4	5
Основні засоби	1011			
Інвестиційна нерухомість	10110			
Земельні ділянки	1011			
Капітальні витрати на поліпшення земель	10112			
Будинки та споруди	10113			
Машини та обладнання	10114			

Транспортні засоби	10115			
Інструменти, прилади та інвентар	10116			
Тварини	10117			
Багаторічні насадження	10118			
Інші основні засоби	10119			
<i>Інші необоротні активи</i>	<i>1012</i>			
<i>Виробничі запаси</i>	<i>1013</i>			
Сировина й матеріали	10130			
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	10131			
Паливо	10132			
Тара й тарні матеріали	10133			
Будівельні матеріали	10134			
Матеріали, передані в переробку	10135			
Запасні частини	10136			
Інші матеріали	10137			
Напівфабрикати	10138			
<i>МШП та МНМА</i>	<i>1014</i>			
Бібліотечні фонди	10140			
Малоцінні необоротні матеріальні активи	10141			
Тимчасові (нетитульні) споруди	10142			
Природні ресурси	10143			
Інвентарна тара	10144			
Предмети прокату	10145			
Інші необоротні матеріальні активи	10146			

Закінчення зразка 1

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Малоцінні та швидкозношувані предмети	10147			
<i>Товари і готова продукція</i>	<i>1015</i>			
Готова продукція	10150			
Товари на складі	10151			
Товари в торгівлі	10152			
Товари на комісії	10153			
Тара під товарами	10154			
Торгова націнка	10155			
Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу	10156			
<i>Незавершене виробництво</i>	<i>1016</i>			
Виробництво	10160			
Брак у виробництві	10161			
<i>Всього (ряд. 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016)</i>				

Звіт РП-1 по бізнес-одиниці (зразок 1) складається щомісячно, щоквартально, за рік та на вимогу керівництва.

Наступною формою є звіт про нематеріальні ресурси бізнес одиниці (зразок 2), який містить інформацію про окремі види даного ресурсу учасника об'єднання: програмне забезпечення інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації, придбані бази даних, інші нематеріальні активи, власні інформаційні ресурси. Даний звіт також задовольняє потреби системи аналізу корпорації залежно до запропонованої методики аналізу ресурсного потенціалу, зокрема в частині поглибленого аналізу нематеріальних ресурсів, а також є основою формування звітів РП-2к та РП-5к.

ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"

Зразок 2

(підприємство, організація)

ЗВІТ ПРО НЕМАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ (РП-2)

за _____ року

Найменування показників	№ рядка	Сума, тис. грн.		
		планове значення	звітний період	минулий період
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Програмне забезпечення КІСК</i>	<i>1021</i>			
Придбане (замовлене) програмне забезпечення КІСК	10210			
Власне програмне забезпечення КІСК	10211			
Розроблені модулі КІСК	10212			
Інше програмне забезпечення, технології комп'ютеризації	10213			
<i>Придбані бази даних</i>	<i>1022</i>			
Придбані бази даних інвесторів	10220			
Придбані клієнтські бази даних	10221			
Придбані бази даних постачальників	10222			
Інші придбані бази даних	10223			
<i>Інші нематеріальні активи</i>	<i>1023</i>			
Права користування природними ресурсами	10230			
Права користування майном	10231			
Права на комерційні позначення	10232			

Закінчення зразка 2

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Права на об'єкти промислової власності	10233			
Авторське право та суміжні з ним права	10234			
Інші нематеріальні активи	10235			
<i>Власні інформаційні ресурси</i>	<i>1024</i>			
Знання та досвід персоналу	10240			
Підвищення кваліфікації	10241			
Інші інформаційні ресурси	10242			
<i>Всього (ряд. 1021, 1022, 1023, 1024)</i>				

Звіт про фінансові ресурси бізнес-одиниці (зразок 3), також є формою внутрішньої бухгалтерської звітності, що формується в межах комп'ютерної інформаційної системи бізнес-одиниці та інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації в цілому. Дана форма звітності містить інформацію про готівку в касі, грошові кошти на рахунках в банках, дебіторську заборгованість та фінансові інвестиції, що формує таку складову ресурсного потенціалу корпорації як фінансові ресурси. Даний звіт також є основою формування звітів РП-3к та РП-5к. Формування інформації за даним звітом дає уявлення про стан грошових коштів корпорації, їх рух, поточні та довгострокові трансформації грошових коштів, тобто дебіторську заборгованість та фінансові інвестиції.

ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"

Зразок 3

(підприємство, організація)

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ (РП-3)

за _____ року

Найменування показників	№ рядка	Сума, тис. грн.		
		планове значення	звітний період	минулий період
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Готівка в касі</i>	<i>1031</i>			
Каса в національній валюті	10310			
Каса в іноземній валюті	10311			
<i>Грошові кошти на рахунках в банках</i>	<i>1032</i>			
Поточні рахунки в національній валюті	10320			
Поточні рахунки в іноземній валюті	10321			
Інші рахунки в банку в національній валюті	10322			
Інші рахунки в банку в іноземній валюті	10323			
Інші кошти	10324			

<i>Дебіторська заборгованість</i>	1033			
Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду	103300			
Довгострокові векселі одержані	103301			
Короткострокові векселі, одержані в національній валюті	103302			
Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті	103303			
Розрахунки з вітчизняними покупцями	103304			
Розрахунки з іноземними покупцями	103305			
Розрахунки з учасниками ПФГ	10306			
Розрахунки за виданими авансами	10307			
Розрахунки з підвітними особами	10308			
Розрахунки за нарахованими доходами	10309			
Розрахунки за претензіями	103310			

Закінчення зразка 3

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	103311			
Розрахунки за позиками членам кредитних спілок	130312			
Розрахунки з іншими дебіторами	103313			
Розрахунки з державними цільовими фондами	103314			
Резерв сумнівних боргів	103315			
Витрати майбутніх періодів	103316			
<i>Фінансові інвестиції</i>	<i>1034</i>			
Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	10340			
Інші інвестиції пов'язаним сторонам	10341			
Інвестиції непов'язаним сторонам	10342			
Інші довгострокові фінансові інвестиції	10343			
Еквіваленти грошових коштів	10344			
Інші поточні фінансові інвестиції	10345			
Всього (ряд. 1031, 1032, 1033, 1034)				

Наступною формою внутрішньої бухгалтерської звітності є Звіт про трудові ресурси бізнес одиниці (зразок 4). Даний звіт формується в межах комп'ютерної інформаційної системи бухгалтерського обліку бізнес-одиниці, знаходить своє відображення в інтегрованій комп'ютерній інформаційній системі корпорації в цілому, містить інформацію про фонд оплати праці підприємства, інші виплати працівникам бізнес одиниці, суми нарахування єдиного соціального внеску, а також дані про наявність та рух кадрів (осіб). Це дозволяє вартісно та кількісно оцінити показник трудових ресурсів для можливості подальшого аналізу ефективності його використання, виявлення проблемних ділянок та окреслення заходів вирішення проблемних питань в управлінні кадрами. Даний звіт є основою формування звітів РП-4к та РП-5к.

ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"

Зразок 4

(підприємство, організація)

ЗВІТ ПРО ТРУДОВІ РЕСУРСИ (РП-4)

за _____ року

<i>Найменування показників</i>	<i>№ рядка</i>	<i>Сума, тис. грн. / Значення</i>		
		<i>планове значення</i>	<i>звітний період</i>	<i>минулий період</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Фонд оплати праці</i>	<i>1041</i>			
Основна заробітна плата	10410			
Додаткова заробітна плата	10411			
Інші заохочувальні та компенсаційні виплати	10412			
<i>Інші виплати працівникам</i>	<i>1042</i>			
Депоновані виплати працівникам	10420			
Виплати працівникам понад фонд оплати праці	10421			

<i>Єдиний соціальний внесок</i>	<i>1043</i>			
ЄСВ з основної заробітної плати	10430			
ЄСВ з додаткової заробітної плати	10431			
ЄСВ з заохочувальних та компенсаційних виплат	10432			
ЄСВ з виплат працівникам понад фонд оплати праці	10434			
<i>Наявність та рух кадрів (осіб)</i>	<i>1044</i>			
Адміністративно-управлінський персонал	10440			
Промислово-виробничий персонал	10441			
Інший персонал підприємства	10442			
<i>Всього (ряд. 1041, 1042, 1043)</i>				

Форма внутрішньої бухгалтерської звітності – Звіт про ресурсний потенціал бізнес-єдиниці РП-5 (зразок 5) є інтегрованим, зведеним звітом. Даний звіт формується за складовими ресурсного потенціалу, тобто матеріальними, нематеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами. Слід зауважити, що даний звіт складається бізнес-єдиницею та є основою для інтеграції показників учасників корпорації у звітах РП-1к, РП-2к, РП-3к, РП-4к. Даний звіт є базовим для проведення аналізу ресурсного потенціалу окремого підприємства, учасника корпорації, дозволяє вартісно та кількісно оцінити показники матеріальних, нематеріальних, трудових та фінансових ресурсів. Проте, як і в попередніх звітах, дані не можуть бути підсумовані. Виходячи з того, що складові ресурсного потенціалу є не співставними елементами, їх доданок не можливий. Тому визначення ефективності використання ресурсного потенціалу бізнес-єдиниці в умовах інтегрованої КІСК – завдання системи аналізу корпорації, а не системи бухгалтерського обліку.

ПАТ “Північний гірничо-збагачувальний комбінат”
(підприємство, організація)

Зразок 5

ЗВІТ ПРО РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ (РП-5)

за _____ року

<i>Найменування показників</i>	<i>№ рядка</i>	<i>Сума (значення)</i>		
		<i>планове значення</i>	<i>звітний період</i>	<i>минулий період</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Матеріальні ресурси	01			
Основні засоби	011			
Інші необоротні активи	012			
Виробничі запаси	013			
МШП та МНМА	014			
Товари і готова продукція	015			
Незавершене виробництво	016			
Нематеріальні ресурси	02			
Програмне забезпечення КІСК	021			
Придбані бази даних	022			
Інші нематеріальні активи	023			
Власні інформаційні ресурси	024			
Фінансові ресурси	03			
Готівка в касі	031			
Грошові кошти на рахунках в банках	032			
Дебіторська заборгованість	033			
Фінансові інвестиції	034			
Трудові ресурси	04			
Фонд оплати праці	041			
Інші виплати працівникам	042			
Єдиний соціальний внесок	043			
Наявність та рух кадрів (осіб)	044			

Звіт про матеріальні ресурси корпорації РП-1к (зразок 6) є формою внутрішньої бухгалтерської звітності та формується виключно на рівні Правління корпорацією в межах інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації.

Даний звіт має характер інтегрованого та складається з врахування даних всіх учасників групи в частині матеріальних ресурсів. Дана форма звітності містить інформацію про групи нематеріальних ресурсів корпорації за модулями комп'ютерної системи бухгалтерського обліку (КСБО) та є основою формування звіту РП-5к.

Група Метінвест
(підприємство, організація)

Зразок 6

ЗВІТ ПРО МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ КОРПОРАЦІЇ (РП-1к)
за _____ року (грн.)

Найменування показників	№ рядка	ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"			ПАТ "Центральний гірничо-збагачувальний комбінат"			...
		план	факт	минулий період	план	факт	минулий період	
Матеріальні ресурси	01							
Основні засоби	011							
Інші необоротні активи	012							
Виробничі запаси	013							
МШП та МНМА	014							
Товари і готова продукція	015							
Незавершене виробництво	016							
Всього								

Аналогічними за функціональним призначення та змістовним наповненням до описаного вище звіту є звіти про нематеріальні, фінансові та трудові ресурси корпорації (РП-2к, РП-3к, РП-4к) (Зразок 7, 8, 9). Зазначені звіти є інформаційним забезпеченням аналізу ефективності використання ресурсного потенціалу корпорації в цілому.

Формування таких звітів також відбувається лише на рівні Правління корпорацією в межах інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи (зокрема, інтегрованої КСБО), враховуючи виділені підсистеми обліку (нематеріальні, фінансові та трудові ресурси) та відповідні модулі.

Група Метінвест
(підприємство, організація)

Зразок 7

ЗВІТ ПРО НЕМАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ КОРПОРАЦІЇ (РП-2к)
за _____ року (грн.)

Найменування показників	№ рядка	ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"			ПАТ "Центральний гірничо-збагачувальний комбінат"			...
		план	факт	минулий період	план	факт	минулий період	
Нематеріальні ресурси	02							
Програмне забезпечення КІСК	021							
Придбані бази даних	022							
Інші нематеріальні активи	023							
Власні інформаційні ресурси	024							
Всього								

Група Метінвест
(підприємство, організація)

Зразок 8

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ КОРПОРАЦІЇ (РП-3к)

за _____ року (грн.)

Найменування показників	№ рядка	ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"			ПАТ "Центральний гірничо-збагачувальний комбінат"			...
		план	факт	минулий період	план	факт	минулий період	
Фінансові ресурси	03							
Готівка в касі	031							
Грошові кошти на рахунках в банках	032							
Дебіторська заборгованість	033							
Фінансові інвестиції	034							
Всього								

Група Метінвест
(підприємство, організація)

Зразок 9

ЗВІТ ПРО ТРУДОВІ РЕСУРСИ КОРПОРАЦІЇ (РП-4к)

за _____ року (грн.)

Найменування показників	№ рядка	ПАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"			ПАТ "Центральний гірничо-збагачувальний комбінат"			...
		план	факт	минулий період	план	факт	минулий період	
Трудові ресурси	04							
Фонд оплати праці	041							
Інші виплати працівникам	042							
Єдиний соціальний внесок	043							
Наявність та рух кадрів (осіб)	044							
Всього (ряд. 041 + 042 + 043)								

Останнім підсумковим та найбільш вагомим звітом є звіт про ресурсний потенціал корпорації в цілому РП-5к (зразок 10). По аналогії до РП-1к "Звіт про матеріальні ресурси корпорації", РП-2к "Звіт про нематеріальні ресурси корпорації", РП-3к "Звіт про фінансові ресурси корпорації" та РП-4 "Звіт про трудові ресурси корпорації", Рп-5к містить інформацію про ресурсний потенціал всіх бізнес-одиниць, що входять до групи об'єднання підприємств. Тому, таким чином, забезпечена реалізація цілей аналізу ресурсного потенціалу відповідно до запропонованої комплексної методики його аналізу, а також задоволення потреб системи управління корпорації.

ЗВІТ ПРО РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОРПОРАЦІЇ (РП-5к)

за _____ року (грн.)

Найменування показників	№ рядка	ПАТ "Північний гірничо- збагачувальний комбінат"			ПАТ "Центральний гірничо-збагачувальний комбінат"			...
		план	факт	минулий період	план	факт	минулий період	
Матеріальні ресурси	01							
Основні засоби	011							
Інші необоротні активи	012							
Виробничі запаси	013							
МШП та МНМА	014							
Товари і готова продукція	015							
Незавершене виробництво	016							
Нематеріальні ресурси	02							
Програмне забезпечення КІСК	021							
Придбані бази даних	022							
Інші нематеріальні активи	023							
Власні інформаційні ресурси	024							
Фінансові ресурси	03							
Готівка в касі	031							
Грошові кошти на рахунках в банках	032							
Дебіторська заборгованість	033							
Фінансові інвестиції	034							
Трудові ресурси	04							
Фонд оплати праці	041							
Інші виплати працівникам	042							
Єдиний соціальний внесок	043							
Наявність та рух кадрів (осіб)	044							

Щодо запропонованої звітності в цілому, то слід зауважити, що кожна із запропонованих форм, окрім окреслених термінів складання може формуватися в будь-який момент часу, тобто в оперативному режимі, при потребі в тій чи іншій інформації про ресурсний потенціал або його складові з боку системи управління (як на рівні бізнес-одиниці, так і на рівні корпорації). Все це реалізується на основі інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації та дозволяє ввести в життя розроблений нами концептуальний підхід до формування та впровадження обліково-аналітичного забезпечення управління ресурсним потенціалом на основі розробки інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації, що забезпечує комплексне розв'язання проблем організації та ведення бухгалтерського обліку й аналізу ресурсного потенціалу корпорації.

Висновки. Таким чином, нерозробленість облікового забезпечення процесу аналізу ресурсного потенціалу в умовах створення інтегрованої комп'ютерної інформаційної системи корпорації, унеможливує здійснення контролю за доцільністю та обсягами використання ресурсів, визначення рівня забезпеченості ресурсами та ранжування бізнес-одиниць за рівнем ефективності використання власного ресурсного потенціалу, викликала необхідність розробки пакета внутрішньої бухгалтерської звітності про ресурсний потенціал корпорації (РП-1, РП-1к, РП-2, РП-2к, РП-3, РП-3к, РП-4, РП-4к, РП-5, РП-5к). В ході дослідження визначено вимоги до змісту, порядку розкриття, термінів складання та передачі такої інформації управлінському персоналу. Отже, запропоновані форми внутрішньої бухгалтерської звітності щодо окремих груп ресурсів корпорації та ресурсного потенціалу в цілому забезпечує інформаційні потреби комп'ютерної інформаційної системи аналізу корпорації та управління в цілому, а також покладена в основу методики аналізу ресурсного потенціалу корпорації.

Список використаної літератури:

1. *Адамик О.В.* Податкові розрахунки і звітність у системі бухгалтерського обліку: організація та методика здійснення (на прикладі торговельних підприємств Західного регіону України) Текст : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / *О.В. Адамик*. – Тернопіль : ТАНГ, 2003. – 19 с.
2. *Біла Л.М.* Формування системи фінансової звітності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / *Л.М. Біла*. – К., 2005. – 17 с.
3. *Бутинець Ф.Ф.* Звітність підприємства : навч. Посібник / *В.П. Бондар, З.Ф. Канурна* ; за ред. *Ф.Ф. Бутинець, Н.А. Остапюк*. – 2 вид., перероб. і доп. – Житомир : ЖДТУ, 2005. – 427 с.
4. *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерський облік в Україні. Міфологія. Ч. 2. – Житомир : ЖДТУ, 2003. – 524 с.
5. *Буфатіна І.В.* Інформаційні та методологічні засади формування і аналізу фінансових звітів підприємств : автореф. дис... канд. екон. наук : 08.06.04 / *І.В. Буфатіна* ; Ін-т аграр. економіки УААН. – К., 2002. – 22 с.
6. *Буханець Д.Г.* Облік та звітність в страхових компаніях (методологічні та організаційні аспекти) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / *Д.Г. Буханець* / Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2000. – 19 с.
7. *Ганусич В.О.* Мета складання, історичні умови формування та характерні ознаки бухгалтерського балансу як форми фінансової звітності / *В.О. Ганусич* // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – Вип. 184; Т. III. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2003. – С. 466–478.
8. *Герасименко О.С.* Принципи консолідованої фінансової звітності / *О.С. Герасименко* // Становлення та розвиток обліку, контролю і аналізу в Україні : тези доп. Міжнар. наук. конф. (16–17 бер. 2006 р.). – К. : КНЕУ, 2006. – С. 64–68.
9. *Герасименко О.С.* Консолідована фінансова звітність / *О.С. Герасименко* // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: традиції, проблеми, перспективи : тези доп. учасників IV Міжвуз. наук. конф. (28 бер. 2006 р.). – К. : Державна академія статистики, обліку і аудиту Держкомстату України, 2006. – С. 43–45.
10. *Жиглей В.І.* Суспільство як основний користувач бухгалтерської інформації: досвід США / *В.І. Жиглей* ; відповідальний редактор д.е.н., проф. *Ф.Ф. Бутинець* // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : Міжнар. зб. наук. пр. – Вип. 1 (10). – Житомир : ЖДТУ, 2008. – 376 с.
11. *Костирко Р.О.* Інтегрована звітність – інструмент забезпечення сталого розвитку суспільства / *Р.О. Костирко, Т.В. Лісничка* // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – 2012. – № 24 (I). – С. 189–195.
12. *Коробко О.М.* Бухгалтерська фінансова звітність: методологія складання і практика використання : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / *О.М. Коробко*. – К., 2003. – 23 с.
13. *Лучко М.Р.* Бухгалтерський облік в управлінні бізнесом: зарубіжний досвід : монографія / *М.Р. Лучко*. – К. : Облікінформ., 1997. – 144 с.
14. *Нищенко Л.П.* Державне регулювання як один із факторів впливу на удосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності / *Л.П. Нищенко* // Науково-технічна інформація. – 2005. – № 4(26). – С. 31–33.
15. *Нищенко Л.П.* Основні концептуальні підходи гармонізації обліку та звітності / *Л.П. Нищенко* // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2006. – Т. 4, № 215. – С. 1230–1236.
16. *Онищенко В.П.* Порівняльний аналіз концепцій консолідації фінансової звітності / *В.П. Онищенко* // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 08(62). – С. 189–195.
17. *Семенішена Н.В.* Комунікативна та інформаційно-аналітична функції бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 / *Н.В. Семенішена*. – К., 2008. – 21 с.
18. *Уманців Г.В.* Організаційно-методологічні засади консолідації фінансової звітності групи підприємств / *Г.В. Уманців, О.В. Лисенко*. – К. : Світ бухгалтерського обліку. – 2001. – № 2(8). – С. 43–49.
19. *Уманців Г.В.* Основи консолідації фінансової звітності / *Г.В. Уманців* // Бухгалтерія. – 2001. – № 4/1. – С. 27–33.
20. *Уманців Г.В.* Особливості організації та бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з об'єднанням акціонерних товариств / *Г.В. Уманців* // Світ бухгалтерського обліку, 2000. – № 6. – С. 14–18.
21. *Хомин П.Я.* Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського і податкового обліку : монографія / *П.Я. Хомин*. – Тернопіль, 2004. – 288 с.

22. Чижевська Л.В. Баланс та звітність як елементи методу бухгалтерського обліку / Л.В. Чижевська // Вісник ЖІТІ. – 2003. – № 18. – С. 118–124.

23. Янок Д.А. Облік та аудит фінансових результатів в умовах стандартизації звітності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / Д.А. Янок ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. – К., 2005. – 22 с.

ВИГІВСЬКА Ірина Миколаївна – доцент кафедри господарського і фінансового контролю Інституту обліку і фінансів Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

– проблеми організації та методики бухгалтерського обліку діяльності підприємств в умовах ризику;

– обліково-аналітичне забезпечення процесу управління господарськими ризиками.

ІВАНЕНКО Валентина Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

– обліково-аналітичне забезпечення складання статистичної звітності;

– проблемні питання економічного аналізу і статистики.

ШЕВЧЕНКО Любов Ярославівна – старший викладач кафедри обліку, аудиту і фінансового аналізу ДВНЗ "Криворізький національний університет".

Наукові інтереси:

– проблеми організації і методики бухгалтерського обліку та економічного аналізу ресурсного потенціалу корпорацій.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2013